

nordgrønt
rendyrket omtanke

Årsberetning Nordgrønt SA 2018

Styret har bestått av:

Fritjof Sandstad
Odd Hveem
Inger Iren Eriksrud
Stig Arild Oldervik
Sigurd Orre
Jostein Lutro
Hanne Brennhovd

Styreleder
Nestleder
Produktgruppeleder friland
« « veksthus
« « poteter
« « frukt
Coop Norge SA sin representant

Vararepresentanter til styret har vært:

Jone Wiig
Erik Voll
Oddbjørn Aarø
Geirmund Helgøy
Jan Rognstadbråten

Friland
Veksthus
Potet
Frukt
Coop Norge SA

Følgende har hatt møte- og talerett, men uten stemmerett

Johan Presthus	Sekretær/Daglig leder
Terje Grønning	Coop Norge SA Trondheim
Sindre Skårdal/Tommy Espedal	Coop Norge SA Stavanger
Jan Rognstadbråten/Atle Olsen	Coop Norge SA
Øyvind Frantzvåg	Coop Norge SA Bergmoen
Tom Arne Isaksen	Coop Norge SA Tromsø

Styret har i løpet av 2018 hatt 7 styremøter og behandlet 63 protokollerte saker.

Samarbeidsorganisasjonen Nordgrønt SA.

Virksomheten har gjennom 2018 fungert godt. Samarbeidsklimaet i styret har vært meget bra. Nordgrønns medlemmer har gjennom året opplevd et godt samarbeid med Coops innkjøpere. Det vil nok ta noe tid før alle har vent seg til den nye organiseringsmodellen i Coop. Spesielt i Rogaland savner produsentene en enda tettere kontakt med Coop.

Saker i Nordgrøntstyret gjennom året.

Styret i Nordgrønt har gjennom 2018 behandlet 63 saker. En av sakene som har hengt igjen siden 2017 er overgangen til svart IFCO. Der har Coop bestemt at de ikke vil forhandle med Nordgrønt når det gjelder kompensasjon for bortfallet av bonus til de store brukerne. Her er det opp til pakkeriene hver for seg å forhandle med Coop om en eventuell kompensasjon.

Saken med revidering av Nordgrønns vedtekter kom opp i 2017, med ønske om at de skal være klare til årsmøtet for 2018. Styret har arbeidet med dette gjennom året. Forslag til reviderte vedtekter ble sendt ut til regionene slik at regionårsmøtene kunne behandle dem til rett tid. Bare Rogaland hadde vesentlige innvendinger til det reviderte forslaget. Forslaget til nye vedtekter vil bli lagt fram for endelig godkjenning på Nordgrønns årsmøte 12.mars 2019. Ut fra signaler fra Rogaland ønskes det at det må bli en tettere samkjøring mellom Nordgrønns vedtekter og Samarbeidsavtalen mellom Coop og Nordgrønt.

Coop har holdt styret oppdatert på omstillingsprosessen de har satt i gang, og gjennomført i løpet av 2018. Dette er en prosess som Coop mener skal gi en effektiv verdikjede og økt salg av frukt og grønt. For Coop-ansatte som våre produsenter har hatt mye kontakt med har noen ansvarsområder blitt omgjort. Mer ansvar legges nå sentralt.

Våren 2018 ble det satt i gang et stort Packaging-prosjekt. Det var et prosjekt alle våre medlemmer skulle ta del i. Prosjektet startet opp på engelsk med komplisert ordbruk og vanskelige spørsmål, og ble noe forenklet etter hvert. Imidlertid satt Coop på informasjon om hvilke emballasjeleverandører våre medlemmer skal benytte og hvor store kvoter hver enkelt produsent har, så fra styret ble det stilt en del spørsmål om nytten av å kjøre dette ut til alle produsentene. Del 2 av prosjektet ble også satt i gang. Men fortsatt var dette et prosjekt som var vanskelig gjennomførbart for mange produsenter. Prosjektet skapte en del uro og irritasjon blant produsentene, da nytten av det ikke var godt synlig.

I løpet av året har Nordgrønt kommet opp på både Facebook og Instagram. De innleggene som har vært der har blitt godt tatt imot. Fortsatt kommer det veldig få innspill fra regionene på saker de vil ha markedsført her. Så her er det stort forbedringspotensiale i 2019. Plattformene er godt egnet til å spre det glade budskap fra frukt og grønt.

Styremøte

Nordgrønt og Coop har diskutert hvilke typer prosjekt og aktiviteter de skal være med og støtte økonomisk i årene framover. Det er utarbeidet en plan med tre områder der økonomisk støtte kan være aktuelt. Det er: 1. Store, regionale matfestivaler der Nordgrønt deltar. 2. Møter og markvandring. 3. Prosjektstøtte.

Uttak i forhold til kvoter. Dette har stort sett gått greit gjennom året. Men det har for noen få vært litt utfordringer å få dette riktig når det bestilles varer fra flere innkjøpere samtidig. Coop har blitt gjort oppmerksom på hvordan dette kan slå skjevt ut. Det blir tatt tak i dette før neste sesong.

2018 ble en utfordrende dyrkingssesong værmessig. Styret i Nordgrønt har sett hvordan dette kan slå ut for enkeltprodusenter. Styret har derfor overfor avtalepartene i jordbruksoppkjøret kommet med henstilling om at det må arbeides fram en form for fondsavsetning hos grøntdyrkere, slik at det kan settes av midler på fond i gode år til utjevning i såkalte uår. Et forslag på en 5-års rullering er skissert.

På grunn av det spesielle været i løpet av sommeren kom spesielt potetdyrkerne på Østlandet ut med mye småfallen potet på ettersommeren. Coop var da raskt med på å selge en ny 1-kilos forpakning med størrelse 38-42 mm for å avhjelpe situasjonen noe. Dette fikk god respons i sosiale medier.

Også i år har det forekommet feilmerking med Nyt Norge. Et nytt kravsett for Nyt Norge er nå på plass og må overholdes for framtida.

I Rogaland har våre produsenter reagert på et stort innsalg fra andre grossister i Coops butikker. Dette kan nok skyldes flere ting, og blir nå tatt på alvor i Coop. Det er da viktig at våre produsenter også gjør ting riktig her, og merker seg teksten i avtalene de har med Coop.

Arbeidet med produksjonsplaner for 2019 ble startet på samme måte som året før. Godt drevet fram av Jan Rognstadbråten. Planarbeidet virket solid, og planene var klare til rett tid. Det var behov for noe reduksjon på enkeltkulturer. Noen produsenter har valgt å slutte. Ledige kvoter ble da fordelt på eksisterende produsenter.

Vi er avhengige av et godt samarbeid med Landbruksdirektoratet for å få fram riktige tall fra næringa. Derfor har det i år også blitt arbeidet med å bedre rutinene for innsending av riktig informasjon til direktoratet.

Vi har i løpet av året fått på plass styreansvarsforsikring, noe som vi mener er nødvendig for å holde på tillitsvalgte.

Coop har arbeidet med nye produktspesifikasjoner. Styret har blitt holdt orientert om at arbeidet er i gang. Spesifikasjonene skal presenteres for styret når de er klare.

Nordgrønt har i 2018 vedtatt å støtte Fagforum Potet med kr 12.000, gjødslingsforsøk i Nansen settepoteter med 5.000, og deltagelse i Trøndersk Matfestival med kr 10.000.

Avregningssystemene til våre produsenter er fortsatt forskjellige fra region til region. I styret har det vært diskutert om vi ikke heller skal gå over til likt system for hele landet. Dette er en sak det skal arbeides mer med sammen med å se på behovet for en ny dyrkingsdatabase.

Gjennom året er det som vanlig tatt opp en del nye medlemmer i Nordgrønt. Dette både via generasjonsskifter og via oppryddinger i noen uklarheter fra tidligere.

På slutten av året dukket det opp en sak angående sertifisering av produsenter og pakkerier. Nordgrønns medlemmer sertifiseres etter norske krav, der KSL er sertifiseringsordningen. Styret må i 2019 diskutere med Coop om behovet er til stede for en ISO-sertifisering slik Coop har skissert.

I 2018 har det, spesielt i Rogaland, fra våre produsenter vært mye «utenomsalg» til andre grossister enn Coop. Styret vil minne produsentene om regler for dette som er nedfelt i Samarbeidsavtalen og Vedtektene.

Årsmøte for 2017

Årsmøtet for 2017 ble avholdt i Stavanger 20. og 21. mars 2018.

Prissetting

Nordgrønt sin representant, Odd Hveem, som hver uke har telefonmøte med våre tillitsvalgte/produsenter hva angår pris, volum, kvalitet etc. deltar på Markedsmøtet sammen med representanter fra de øvrige produsentorganisasjonene. Deltagelsen fra våre egne medlemmer i telefonmøtene tirsdag formiddag er god. Odd Hveem gjør en meget god jobb i disse møtene. Prissamtalene mellom Nordgrønt og Coop sine representanter har fungert godt gjennom hele året.

Regionråd

Regionrådene fungerer i alle regioner. Regionene hadde for 2018 sine årsmøter til forskjellig tidspunkt ute i hver region. Det er noen mangler i innsending av årsmeldinger fra Rogaland, ellers har det fungert godt. Felles årsmøte for 2019 vil bli avholdt på Østlandet i 2019.

Sesongen 2018

Dyrkingssesongen 2018 går absolutt ikke inn i kategorien normalår. For regionene Øst og Trøndelag ble det sein våronn. Det spesielle var at vi klimamessig gikk rett fra vinter til full sommer uten vanlig vår. Dette skapte utfordringer for flere kulturer og produsenter. Det ble minimalt med nedbør fra sesongstart. Og sommeren fortsatte slik. I tillegg ble det i perioder ekstremt varmt. Noen kulturer tålte absolutt ikke dette. Resultatet ble bl.a. ekstremt dårlige avlinger på løk.

Høsten ble ei ny utfordring for Vest og Trøndelag. Når det først begynte å regne i siste halvdel av september ville det liksom aldri slutte. Øst fikk litt regn tidlig i september, men en tørr periode for innhøsting etter det. Produsentene som sleit med været gjorde en enorm innsats for å berge det meste av årets avlinger!

Veksthus.

Godt med snø og mye sol på ettervinteren ga fint lys i veksthusene. Agurkene trivdes veldig godt da, men fikk en down utover sommeren når temperaturene ble for høye. Det tok lang tid før man etter det var oppe i normal produksjon igjen. De samme problemene hadde dyrkerne i Europa. Dette førte til tider til knapphet på varen. Vinterproduksjonen har gått rimelig greit. Og produsentene håper at man før neste vintersesong kan enes om en fastpris allerede i august.

Rapidsalat og Crispie har hatt en relativt god sesong. Men også her ble det varmt nok til tider. Urter har hatt en liten nedgang i salget i 2018.

Produsentene ønsker bedre kommunikasjon rundt aktiviteter. Disse må planlegges i veldig god tid der det er mulig.

Potet

Sesongen ble preget av tørkesommeren. Dette skapte store utfordringer for produsentene. Og det ble lagt ned enorme arbeidsmengder på vanning. De åkrene som hadde tilstrekkelig tilgang på vann klarte seg bra, mens de som ikke fikk vann ble preget av dette resten av sesongen.

Tidligpotetene ble av flott kvalitet. Men salget var ikke på topp i varmen. I tillegg ble litt for mye importpotet fra Israel med inn i ny Norsk sesong. Totalt ble det en forskyvning på 2 uker i salget. Trøndelag fikk avsatt en god del poteter til Øst der avlingene etter hvert ble små hos en del produsenter. Med forholdsvis småfallen potet ble det raskt bestemt å selge poteter i 1-kgs poser med størrelse 38-42 mm.

Høsten i Vest og i Trøndelag ble også i 2018 veldig bløt. Dette førte til vanskelige innhøstingsforhold. I Trøndelag ble store potetarealer stående uhøstet når vinteren kom. Men det var ikke våre produsenter som ble verst rammet. Kvaliteten på det som har kommet fra pakkeriene nå i lagringssesongen har vært god, til tross for alle problemer med dyrkinga.

Grønnsaker.

For grønnsaker over og under jorda ble sesongen preget av det samme været som for poteter. Litt sein vår, pangstart og tidlig høsting for enkelte kulturer. Mye regn i Trøndelag og Vest som avslutning. Også her må vi bare rose produsentene som arbeidet dag og natt i ukevis for å berge avlingene med vanning. En helt utrolig arbeidsinnsats ble lagt ned.

Kinakål og isberg slet i varmen med noe tipp burn og innsekter. Mens blomkålen i perioder fikk utsatt induksjon pga varmen. Noe som igjen førte til ujevn og utsatt høsting. De samme problemene så man i brokkoli. Hodekål fikk lavere avling enn i 2017. For gulrota ble det gode avlinger i Vest og i Trøndelag. Mens tørken tok knekken på mye på Øst.

Løken slet voldsomt i varmen. På Øst holdt det ikke å vanne nesten kontinuerlig. Det ble rett og slett for varmt. Dette har ført til lave avlinger både i Norge og Europa. For Øst kom avlingstallene helt ned i 50% i forhold til et normalår. Som med poteter ble det også for løk bestemt å selge løk av mindre størrelse enn vanlig.

Produsentene roser Coop for samarbeidsviljen gjennom en vanskelig sommer og høst. Produkter med noe avvikende kvalitet har blitt omsatt, noe også forbrukerne har vist forståelse for. Sesongen har minnet oss alle om å spre risiko, utvikle gode produksjonsteknikker, og søke muligheter for nok vanning. 2018 har vist hvor viktig det er å ha produksjonen geografisk spredd i landet. Å importere fra Europa her absolutt ikke vært noe sikkerstikk i år.

Sesongen ble et slit for mange produsenter. Da er det godt å være flere produsenter som står sammen og støtter hverandre. Som årsmeldinga fra Øst sier: «Mental helse er også en produksjonsfaktor.»

Frukt og bær.

Den varme sommeren hadde stort sett bare positiv effekt på alle fruktslagene våre. Generelt høyt sukkerinnhold, god farge og størrelse.

Moreller: Bedre avlinger enn på lenge, lett marked. Omsatt 72 tonn.

Plommer: Gode avlinger og priser. Omsatt 334 tonn

Pærer: Svært gode avlinger i Hardanger. Gode priser. COOP omsatte ca. 80 % av norsk pæreproduksjon, og kan lett selge mer. Omsatt 293 tonn.

Epler: Gode avlinger og kvalitet. Stabilt høye priser. Helt på slutten av sesongen ble det problem med lagringsevnen til Aroma. Dette førte til at sesongen ble avsluttet ca. ei uke tidligere enn planlagt. Omsatt 1991 tonn.

Planlegging og finansiering av kampanjer

Markedstrekket til markedsføring i Coop er på 2,5%.

2% av disse midler skal tilbakeføres til Nordgrønt. For 2018 ble markedstrekket på kr 18.572.381. Etter at vi i mange år har opplevd øking i Nordgrønnts omsetning inn til Coop, fikk vi for første gang i «manns minne» en nedgang i 2018. Dette er bekymringsfullt. I 2017 var markedstrekket 18.887.066. For 2016 var det på kr 16.649.000, 2015 kr 13.169.205, og i 2014 kr 12 208 313.

Når vi har dette trekket, skal det ikke trekkes inn andre midler fra produsentene for å dekke kampanjer. Det er gjennomført en rekke kampanjer for norske produkter i 2018. Coop legger fram detaljert oversikt på årsmøtet over hva midlene er brukt til.

Ajourhold hjemmesider.

Oppdatering av interesse for medlemmene gjøres fortløpende på våre hjemmesider. Her legges det ukentlig ut produsentpriser. Styrereferater og andre nyheter kommer når noe skjer. Daglig leder er ansvarlig for dette.

Coop Norge SA

2018 var 3. år på rad, hvor Coop sammenliknbart har hatt større vekst enn totalmarkedet, og følgelig har tatt markedsandeler. Volumutviklingen i markedet, og Coop, har imidlertid gått noe ned totalt tross økt fokus på helse og felles ambisjoner om å økt konsum av frukt og grønt.

Det er gjort store investeringer for vareområdet i hele Coop sin verdikjede gjennom «Program Frukt og grønt» seneste 2 år, hvor målsetningen er å tette gapet mellom Coop sin

markedsandel på frukt og grønt og Coop sin totale markedsandel over tid. Det er derfor gledelig at avstanden til total markedsandel så langt i programperioden er redusert med 0,3%.

Coop har nådd mange milepæler for F&G i 2018 utover å ta markedsandeler. Det er innført ny artikkelstruktur, en mer effektiv organisering, det er definert og implementert kjedespesifikt sortiment, utviklet spaceplanogrammer og styringsverktøy for butikk, samt en rekke logistiske tiltak for mer optimal vareflyt og styrket kvalitet. Sist, men ikke minst, lansering av midlertidig bestillingsportal, som gjør det lettere for butikk å bestille F&G, og Coop mulighet til å måle reell servicegrad og dermed styrke behovsplanleggingen. Også for 2019 er ambisjonene store. Det pågår flere viktige prosjekter, bl.a. for å styrke salg og levering av kampanjevarer, ytterligere styrke produktkvaliteten gjennom temperaturstyring og tydeligere produktspesifikasjoner, bedre informasjonsflyten og ikke minst systemutvikling for behovsplanlegging. I tillegg har Coop ambisjoner om å jobbe godt med kategoriutvikling, hvor Norske varer fremdeles har uttalt høy prioritet og fokus.

Styret i Nordgrønt setter stor pris på det uttalte ønske fra Coop om å fortsette det gode samarbeide med våre produsenter i årene fremover. Dette gir oss trygghet for omsetning av produktene vi produserer for Coop og våre felles slutt kunder.

Daglig leder

Johan Presthus har skjøttet jobben som daglig leder i Nordgrønt på en utmerket måte også i 2018. På grunn av økt arbeidsmengde har han fra 1.januar 2018 gått opp i 60% stilling i denne jobben.

I tillegg til det vanlige arbeidet har daglig leder bl.a. utarbeidet ny instruks for lagertellinger med klar ansvarsfordeling slik at denne jobben skal bli gjort til rett tid. Likeså har han bistått regionene med å lage ei liste over hva som skal være med i årsmeldingene fra regionene og produktgruppene. Og passet på å få system for pallekompensasjon på plass for alle kulturer og nye medlemmer.

Styrehonorarer

Styremedlemmene får utbetalt følgende styrehonorarer for 2018:

Styreleder	Kr.	70.000,-
Nestleder	Kr.	30.000,-
Styremedlemmer	Kr.	25.000,-

Arbeidsmiljø

Det er ingen ansatte i Nordgrønt, kun en innleid daglig leder. Styret anser arbeidsmiljøet for godt.

Medlemssituasjon/Omsetning

Totalt antall medlemmer pr 31.12.18 er 340 aktive medlemmer. Coop har 35 andeler, og vi har 29 medlemmer som ikke er aktive. Dette er en registrert nedgang på 5 aktive fra 2017. Samlet omsetning for Nordgrønns medlemmer utgjorde i 2018 i overkant av NOK 742 millioner. Dette er 13 millioner ned fra 2017.

Likestilling

I styret er det 7 medlemmer, av disse er det 5 menn og 2 kvinner. Nordgrønt vil arbeide for å få bedre kjønnsfordeling i styret, men ser visse begrensninger så lenge 99% av medlemmene er menn. Dog har kvinneandelen økt med 100% siden i fjor.

Ytre miljø

Nordgrønt forurenses ikke det ytre miljø.

Økonomi

Regnskapet for 2018 viser et overskudd på kr 148.383 etter skatt, som foreslås overført til annen egenkapital.

Selskapets egenkapital og likviditetssituasjon anses å være god.

Styret bekrefter at selskapets forutsetninger om fortsatt drift er til stede.

Nordgrønt SA

Levanger/Oslo 18.02.2019

Odd Hveem

Inger Iren Eriksrud

Sigurd Orre

Jostein Lutro

Hanne Brennhovd

Stig A Oldervik

Fritjof Sandstad
Styreleder